गुराँस राजपत्र

गुराँस गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्डः १० **संख्याः ४८** **मितिः २०८३/०६/०२**

भागः २

गुराँस गाउँपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि सर्बसाधारणको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

स्वास्थ्य आमा समूह गठन तथा परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८३

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गुराँस गाउँपालिकाले स्वास्थ्य आमा समूह गठन तथा परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८३ जारी गरेको छ ।

गुराँस गाउँपालिका

स्वास्थ्य आमा समूह गठन तथा परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८३

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मितिः२०८३/०५/२४

प्रमाणीकरण मितिः २०८३/०६/०२

प्रस्तावना:

गुराँस गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका महिला तथा बालबालिकाको स्वास्थ्य तथा पोषण स्थितिमा सुधार ल्याउन, स्वास्थ्य सम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि गर्न, र स्थानीय स्तरमा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवाहरूको उपयोगमा महिलाहरूको सक्रिय सहभागिता सुनिश्चित गर्न; स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ र १०२ (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गुराँस गाउँपालिकाको कार्यपालिकाले यो "स्वास्थ्य आमा समूह गठन तथा परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८३" तर्जुमा गरी लागू गरेको छ।

परिच्छेद – १: प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(१) यस कार्यविधिको नाम **"गुराँस गाउँपालिका स्वास्थ्य आमा समूह गठन तथा परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८३"** रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि गुराँस राजपत्रमा प्रकाशन भएको मितिदेखि सम्पूर्ण गुराँस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र लागू हुनेछ।

२. परिभाषा:

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,—

(क) "गाउँपालिका" भन्नाले गुराँस गाउँपालिका सम्झनु पर्छ।

(ख) "गाउँ कार्यपालिका" भन्नाले गुराँस गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिका सम्झनु पर्छ।

(ग) "स्वास्थ्य शाखा" भन्नाले गुराँस गाउँपालिकाको स्वास्थ्य शाखा सम्झनु पर्छ।

(घ) "स्वास्थ्य संस्था" भन्नाले गाउँपालिकाभित्र रहेका आधारभूत अस्पताल, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई केन्द्र वा अन्य सरकारी स्वास्थ्य संस्था सम्झनु पर्छ।

(ङ) "महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका (FCHV)" भन्नाले सम्बन्धित कार्यक्षेत्र वा टोलमा कार्यरत महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई सम्झनु पर्छ।

(च) "स्वास्थ्य आमा समूह" भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम गठन भई सूचीकृत भएको स्वास्थ्य आमा समूह सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद – २: स्वास्थ्य आमा समूहको गठन र संरचना

३. स्वास्थ्य आमा समूह गठन सम्बन्धी व्यवस्था:

(१) गुराँस गाउँपालिकाका प्रत्येक महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको कार्यक्षेत्र (टोल/बस्ती) मा कम्तीमा १५ जना र बढीमा ३५ जना महिलाहरू समावेश गरी एक "स्वास्थ्य आमा समूह" गठन गरिनेछ।

(२) समूहमा गर्भवती, सुत्केरी, १५ देखि ४९ वर्ष उमेर समूहका महिलाहरू र सुनौला १००० दिनका आमाहरूलाई प्राथमिकताका साथ समावेश गराइनेछ।

(३) प्रत्येक महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका आफ्नो कार्यक्षेत्रको स्वास्थ्य आमा समूहको पदेन संयोजक वा सहजकर्ता हुनेछिन्।

४. कार्यसमितिको गठन र पद पूर्ति:

प्रत्येक स्वास्थ्य आमा समूहमा साधारण सदस्यहरूबाट सर्वसम्मति वा बहुमतद्वारा देहाय अनुसारको कार्यसमिति चयन गरिनेछ:

क) **अध्यक्ष:** १ जना (साधारण सदस्यहरू मध्येबाट निर्वाचित/चयन)

ख) **उपाध्यक्ष:** १ जना

ग) **सचिव:** १ जना

घ) **सह-सचिव:** १ जना

ङ) **कोषाध्यक्ष:** १ जना

च) **सहजकर्ता/संयोजक:** १ जना (सम्बन्धित महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका)

छ) **सदस्यहरू:** ३ देखि ५ जना सम्म

(कुल ९ देखि ११ जनाको कार्यसमिति रहनेछ।)

५. कार्यसमितिको कार्यकाल:

(१) कार्यसमितिको कार्यकाल ३ (तीन) वर्षको हुनेछ।

(२) कुनै पदाधिकारीले जिम्मेवारी पूरा नगरेमा वा स्वेच्छाले छाडेमा साधारण सभाले बहुमतद्वारा नयाँ पदाधिकारी चयन गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद – ३: सूचीकरण तथा नवीकरण

६. सूचीकरण प्रक्रिया:

(१) गठन भएको स्वास्थ्य आमा समूहले ३० दिनभित्र सम्बन्धित वडा कार्यालय र स्वास्थ्य संस्थाको सिफारिससहित गाउँपालिकाको स्वास्थ्य शाखामा सूचीकरणका लागि निवेदन दिनुपर्नेछ।

(२) निवेदन साथ भेलाको निर्णय (माइन्युट), विधानको प्रतिलिपि, पदाधिकारीहरूको नामावली र नागरिकताको प्रतिलिपि संलग्न गर्नुपर्नेछ।

(३) स्वास्थ्य शाखाले छानबिन गरी दर्ता/सूचीकरण प्रमाणपत्र जारी गर्नेछ।

७. नवीकरण सम्बन्धी व्यवस्था:

(१) प्रत्येक स्वास्थ्य आमा समूहले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ३ महिनाभित्र (असोज मसान्तसम्म) स्वास्थ्य शाखाबाट संस्था नवीकरण गराउनुपर्नेछ।

(२) नवीकरणका लागि वार्षिक स्वास्थ्य गतिविधि प्रतिवेदन, आम्दानी-खर्चको लेखा विवरण र वडाको स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितिको सिफारिस पेस गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद – ४: स्वास्थ्य आमा समूहको काम, कर्तव्य र अधिकार

८. मुख्य काम, कर्तव्य र अधिकार: स्वास्थ्य आमा समूहको मुख्य काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

क. मातृ तथा नवजात शिशु स्वास्थ्य प्रवर्द्धन:

१) गर्भवती महिलाहरूलाई समयमा नै स्वास्थ्य संस्थामा गई ८ पटक (वा तोकिए बमोजिम) गर्भजाँच गराउन प्रोत्साहन गर्ने।

२) शतप्रतिशत संस्थागत प्रसूति (स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउने) सुनिश्चित गर्ने।

३) सुत्केरी पश्चात् ३ पटक सम्म गराइने सुत्केरी जाँच (PNC) का लागि प्रोत्साहन गर्ने।

४) गर्भवती र सुत्केरी महिलालाई क्याल्सियम, आइरन चक्की र आवश्यक पौष्टिक आहार खान सल्लाह तथा अनुगमन गर्ने।

ख. बालबालिकाको स्वास्थ्य र पोषण:

१) शून्य देखि २ वर्षसम्मका बालबालिकाहरूलाई राष्ट्रिय तालिका अनुसार सम्पूर्ण खोपहरू लगाउन सुनिश्चित गर्ने।

२) ६ महिनासम्म पूर्ण स्तनपान र त्यसपछि थप पोषिलो खाना खुवाउने बानीको विकास गराउने।

३) बालबालिकाको वृद्धि अनुगमन (तौल लिने) कार्यमा नियमित सहभागिता जनाउने।

४) भिटामिन 'ए' र जुकाको औषधि खुवाउने राष्ट्रिय कार्यक्रमहरूमा सहयोग पुर्याउने।

ग. परिवार नियोजन तथा प्रजनन स्वास्थ्य:

१) परिवार नियोजनका साधनहरूको महत्त्व र प्रयोग सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने।

२) सुरक्षित गर्भपतन, किशोर-किशोरी प्रजनन स्वास्थ्य, र पाठेघर खस्ने समस्या सम्बन्धी सचेतनामूलक छलफल सञ्चालन गर्ने।

घ. व्यक्तिगत सरसफाइ र वातावरणीय स्वास्थ्य:

१) सफा खानेपानी, हात धुने बानी, र सुरक्षित शौचालयको प्रयोग सम्बन्धी ज्ञान बाँड्ने।

२) महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन (MHM) सम्बन्धी जनचेतना जगाउने र छाउपडी जस्ता कुप्रथा उन्मूलनमा सक्रिय भूमिका खेल्ने।

ङ. नसर्ने तथा सरुवा रोग रोकथाम: डेंगु, मलेरिया, झाडापखाला, क्षयरोग (TB), र कलेजो/मुटु सम्बन्धी नसर्ने रोगहरूबारे सतर्कता अपनाउने र शङ्कास्पद बिरामीलाई स्वास्थ्य संस्थामा पठाउने।

परिच्छेद – ५: बैठक, स्वास्थ्य शिक्षा र आपतकालीन कोष

९. मासिक स्वास्थ्य बैठक र सूक्ष्म कार्ययोजना:

(१) स्वास्थ्य आमा समूहको बैठक प्रत्येक महिनाको तोकिएको दिनमा अनिवार्य रूपमा बस्नेछ।

(२) बैठकमा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाले स्वास्थ्य निर्देशिका अनुसार निर्धारित महिनाको स्वास्थ्य सन्देश/विषय (उदा. खोप, पोषण, संस्थागत प्रसूति) मा छलफल सञ्चालन गर्नेछन्।

(३) बैठकमा टोलका गर्भवती, सुत्केरी र बिरामी बालबालिकाको खोजी तथा सूची अद्यावधिक गरिनेछ।

(४) बैठकमा स्वास्थ्य संस्थाका प्रतिनिधिलाई पनि बोलाउनु पर्नेछ ।

१०. आपातकालीन स्वास्थ्य कोष (Emergency Health Fund) सञ्चालन:

(१) प्रत्येक स्वास्थ्य आमा समूहले एक "आपातकालीन स्वास्थ्य कोष" स्थापना गर्न सक्नेछ।

(२) कोषमा देहायका रकमहरू जम्मा हुनेछन्:

क) सदस्यहरूबाट संकलित ऐच्छिक वा अनिवार्य मासिक स्वास्थ्य बचत (रु. १० देखि रु. ५० सम्म)।

ख) गाउँपालिका, वडा, वा स्वास्थ्य शाखाबाट प्राप्त प्रोत्साहन अनुदान।

ग) विभिन्न दाता वा संस्थाबाट प्राप्त सहयोग।

(३) यो कोषको रकम टोलका गरीब, विपन्न वा असहाय गर्भवती, सुत्केरी वा कडा बिरामीलाई तत्काल अस्पतालसम्म पुर्याउन वा आकस्मिक उपचारका लागि सहुलियत/ऋणका रूपमा प्रयोग गरिनेछ।

११. खाता सञ्चालन:

आपातकालीन कोषको रकम स्थानीय बैंकमा खाता खोली अध्यक्ष, सचिव र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका (FCHV) मध्ये दुई जनाको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ।

परिच्छेद – ६: अनुगमन, मूल्याङ्कन र प्रोत्साहन

१२. अनुगमन तथा प्राविधिक सहयोग:

(१) स्वास्थ्य संस्थाका प्रमुख, नर्सिङ्ग स्टाफ, र गाउँपालिकाको स्वास्थ्य शाखाले आमा समूहका बैठकहरूको नियमित अनुगमन र सहजीकरण गर्नेछन्।

(२) वडामा रहेको स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितिले प्रत्येक ६-६ महिनामा आमा समूहको कार्यप्रगतिको समीक्षा गर्नेछ।

१३. उत्कृष्ट स्वास्थ्य आमा समूह पुरस्कार:

(१) शतप्रतिशत संस्थागत प्रसूति गराउन सफल, पूर्ण खोप सुनिश्चित गर्ने र उत्कृष्ट कोष सञ्चालन गर्ने आमा समूहलाई गाउँपालिकाले वार्षिक रूपमा **"उत्कृष्ट स्वास्थ्य आमा समूह पुरस्कार"** तथा थप प्रोत्साहन अनुदान प्रदान गर्नेछ।

(२) उत्कृष्ट काम गर्ने महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका र आमा समूहका पदाधिकारीलाई सार्वजनिक रूपमा सम्मान गरिनेछ।

परिच्छेद – ७: आचारसंहिता र विविध

१४. सदस्य तथा पदाधिकारीहरूको आचारसंहिता:

क) स्वास्थ्य सम्बन्धी अन्धविश्वास, धामी-झाँक्रीको भर पर्ने परिपाटीलाई निरुत्साहित गरी आधुनिक चिकित्सा सेवा लिन प्रोत्साहन गर्ने।

ख) कुनै पनि प्रकारको दलीय राजनीति वा धार्मिक/जातीय भेदभाव आमा समूहको बैठकमा गर्न नपाइने।

ग) कोषको रकम तोकिएको स्वास्थ्य/आकस्मिक प्रयोजन बाहेक अन्यत्र दुरुपयोग गर्न नपाइने।

१५. खारेजी:

लगातार ६ महिनासम्म बैठक नबसेमा, स्वास्थ्य सम्बन्धी सूचकहरूमा सहभागिता नजनाएमा वा कोषको दुरुपयोग गरेमा स्पष्टीकरण सोधी गाउँपालिकाले उक्त समूहको दर्ता खारेज गर्न सक्नेछ।

१६. परिमार्जन तथा बाधा अड्काउ फुकाउने:

यस कार्यविधिमा कुनै संशोधन वा अस्पष्टता भएमा गाउँ कार्यपालिकाको निर्णय अन्तिम हुनेछ।

अनुसूची – १: स्वास्थ्य आमा समूहको मासिक बैठकको माइन्युट ढाँचा

स्वास्थ्य आमा समूहको नाम: ....

गुराँस गाउँपालिका, वडा नं.: ...... टोल/बस्ती: ....

बैठक मिति: २०८३/..../.... समय: .... स्थान: ....

अध्यक्षता: .... सहजीकरण (FCHV): ....

उपस्थिति विवरण:

- कुल सदस्य सङ्ख्या: ....
- उपस्थित सदस्य सङ्ख्या: ....
- नयाँ गर्भवती महिला सङ्ख्या: ....
- नयाँ सुत्केरी महिला सङ्ख्या: ....

बैठकका छलफलका विषय तथा निर्णयहरू:

१. अघिल्लो महिनाको निर्णय समीक्षा:

(अघिल्लो बैठकका निर्णयहरू कार्यान्वयन भए/नभएको समीक्षा गर्ने।)

२. यो महिनाको स्वास्थ्य सन्देश तथा शिक्षा:

(महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाद्वारा प्रस्तुत स्वास्थ्य विषय, उदा. "गर्भजाँचको महत्त्व र पोषण" सम्बन्धी छलफल।)

- **मुख्य छलफल:** ....

३. टोलको स्वास्थ्य सूचक अद्यावधिक:

- यस महिनामा गर्भजाँच गराएका महिला सङ्ख्या: .... जना
- यस महिनामा स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी भएका महिला सङ्ख्या: .... जना
- सम्पूर्ण खोप लगाएका बालबालिका सङ्ख्या: .... जना
- आकस्मिक स्वास्थ्य उपचार आवश्यक परेका बिरामी: .... जना

४. आपातकालीन स्वास्थ्य कोषको आय-व्यय:

- अघिल्लो मौज्दात रकम: रु. ....
- यस महिना संकलित बचत रकम: रु. ....
- लगानी/प्रवाह गरिएको ऋण रकम: रु. ....
- कुल बाँकी मौज्दात रकम: रु. ....

५. आगामी महिनाको कार्ययोजना:

- आगामी महिनाको बैठक मिति: २०८३/..../....
- आगामी महिनाको मुख्य स्वास्थ्य विषय: ....

बैठकमा उपस्थित सदस्यहरूको दस्तखत:

क्र.स.	**नाम, थर**	**पद**	**दस्तखत**
१		अध्यक्ष	
२		सचिव	
३		कोषाध्यक्ष	
४		सहजकर्ता (FCHV)	
५		सदस्य	
६		सदस्य	
७		सदस्य	
८		सदस्य	
९		सदस्य	

अनुसूची – २

स्वास्थ्य आमा समूह दर्ता / सूचीकरणका लागि निवेदनको ढाँचा

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, मिति: २०८३/..../....

गुराँस गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

रानीमत्ता, दैलेख, कर्णाली प्रदेश।

(मार्फत: वडा कार्यालय / स्वास्थ्य चौकी / आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, वडा नं. ......)

विषय: स्वास्थ्य आमा समूह दर्ता / सूचीकरण गरिपाउँ।

महोदय,

गुराँस गाउँपालिकाको **"स्वास्थ्य आमा समूह गठन तथा परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८३"** बमोजिम हाम्रा क्षेत्रका महिला तथा बालबालिकाको स्वास्थ्य, पोषण, र सरसफाइ स्थितिमा सुधार ल्याउन देहाय बमोजिमको स्वास्थ्य आमा समूह गठन गरिएको छ।

उक्त स्वास्थ्य आमा समूहलाई गाउँपालिकाको स्वास्थ्य शाखाको अभिलेखमा सूचीकृत/दर्ता गरी दर्ता प्रमाणपत्र उपलब्ध गराइदिनुहुन आवश्यक कागजातहरू संलग्न राखी यो निवेदन पेस गरेका छौं।

१. स्वास्थ्य आमा समूहको विवरण:

- स्वास्थ्य आमा समूहको नाम: ....
- ठेगाना: गुराँस गाउँपालिका, वडा नं. ......, टोल/बस्ती: ....
- सम्बन्धित FCHV (महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका) को नाम: ....
- सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाको नाम: ....
- गठन भएको मिति: २०८३/..../....
- कुल सदस्य सङ्ख्या: .... जना

२. संलग्न कागजातहरू:

१) स्वास्थ्य आमा समूह गठन भएको प्रारम्भिक भेलाको निर्णय (माइन्युट) को प्रमाणित प्रतिलिपि – १ प्रति

२) कार्यसमितिका पदाधिकारी, FCHV र सदस्यहरूको नामावली विवरण – १ प्रति

३) कार्यसमितिका पदाधिकारीहरूको नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि – १-१ प्रति

४) सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था (स्वास्थ्य चौकी/आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र) को सिफारिस पत्र – १ प्रति

५) वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र – १ प्रति

निवेदक (कार्यसमितिको तर्फबाट):

अध्यक्षको दस्तखत: ....

नाम, थर: .... सम्पर्क फोन नं.: ....

सहजकर्ता / FCHV को दस्तखत: ....

नाम, थर: .... सम्पर्क फोन नं.: ....

(स्वास्थ्य संस्था तथा वडा कार्यालयको प्रयोजनका लागि)

स्वास्थ्य संस्था / वडा कार्यालयको सिफारिस

पत्र संख्या: ....

चलानी नं.: ....   मिति: २०८३/..../....

श्री गुराँस गाउँपालिका, कार्यपालिकाको कार्यालय

रानीमत्ता, दैलेख।

विषयः सिफारिश सम्बन्धमा ।

उपरोक्त विषयमा गुराँस गाउँपालिका वडा नं. ...... अन्तर्गत गठित **".. स्वास्थ्य आमा समूह"** ले तोकिएको कार्यविधि अनुसार स्वास्थ्य, खोप, पोषण र मातृ-शिशु स्याहार सम्बन्धी गतिविधि सञ्चालन गर्न आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरेको हुँदा उक्त समूहलाई गाउँपालिकामा सूचीकृत/दर्ता गरिदिनुहुन यो सिफारिस साथ अनुरोध गरिन्छ।

....

(स्वास्थ्य संस्था प्रमुख / वडा अध्यक्षको दस्तखत)

कार्यालयको छाप

अनुसूची ३

गुराँस गाउँपालिका, दैलेख

.... स्वास्थ्य आमा समूहको नमूना विधान, २०८३

परिच्छेद – १: प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(१) यस संस्थाको नाम **".......... स्वास्थ्य आमा समूह"** (उदा. नवज्योति स्वास्थ्य आमा समूह) रहनेछ।

(२) यो विधान गाउँपालिकाको स्वास्थ्य शाखामा सूचीकृत भई साधारण सभाबाट स्वीकृत भएको मितिदेखि लागू हुनेछ।

(३) यस समूहको कार्यालय गुराँस गाउँपालिका, वडा नं. ......, ... मा रहनेछ।

२. परिभाषा:

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस विधानमा,—

(क) **"गाउँपालिका"** भन्नाले गुराँस गाउँपालिका सम्झनु पर्छ।

(ख) **"स्वास्थ्य शाखा"** भन्नाले गुराँस गाउँपालिकाको स्वास्थ्य शाखा सम्झनु पर्छ।

(ग) **"FCHV"** भन्नाले सम्बन्धित टोल/कार्यक्षेत्रको महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई सम्झनु पर्छ।

(घ) **"कार्यसमिति"** भन्नाले स्वास्थ्य आमा समूहको सञ्चालक समिति सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद – २: उद्देश्य र कार्यहरू

३. समूहको उद्देश्य:

यस स्वास्थ्य आमा समूहको मुख्य उद्देश्यहरू देहाय बमोजिम रहनेछन्:

- मातृ तथा शिशु स्वास्थ्य सुधार, खोप प्रवर्द्धन, र पोषण सम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि गर्ने।
- तोकिएका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा शतप्रतिशत सुरक्षित प्रसूति सेवा (गर्भवती जाँच, संस्थागत सुत्केरी, सुत्केरी उत्तर जाँच) सुनिश्चित गराउने।
- टोल स्तरमा बाल स्वास्थ्य, वृद्धि अनुगमन, भिटामिन 'ए' र जुकाको औषधि खुवाउने कार्यक्रममा सहयोग पुर्याउने।

- व्यक्तिगत सरसफाइ, महिनावारी स्वच्छता र वातावरण संरक्षण सम्बन्धी चेतना फैलाउने।
- आकस्मिक स्वास्थ्य अवस्थाका लागि आपातकालीन स्वास्थ्य कोष स्थापना र सञ्चालन गर्ने।

परिच्छेद – ३: सदस्यता, प्रवेश शुल्क र नवीकरण

४. सदस्यता प्राप्ति:

(१) गुराँस गाउँपालिका वडा नं. ...... मा स्थायी बसोबास गर्ने वा कम्तीमा ६ महिनादेखि बसोबास गर्दै आएका १५ देखि ४९ वर्ष उमेर समूहका महिला, गर्भवती, सुत्केरी तथा बालबालिकाका आमाहरूले सदस्यता लिन सक्नेछन् ।

(२) सम्बन्धित कार्यक्षेत्रको महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका (FCHV) समूहको पदेन सहजकर्ता हुनेछन् ।

५. सदस्यता शुल्क र नवीकरण:

- **प्रवेश शुल्क:** नयाँ सदस्य बन्दा एकपटकका लागि रु. ५०/- (पचास) लाग्नेछ।
- **वार्षिक नवीकरण शुल्क:** प्रत्येक वर्ष असोज मसान्तभित्र रु. ६०/- (साठी) बुझाई सदस्यता नवीकरण गराउनुपर्नेछ।

परिच्छेद – ४: आपतकालीन स्वास्थ्य कोष तथा बचत नियम

६. मासिक स्वास्थ्य बचत:

- प्रत्येक सदस्यले प्रत्येक महिनाको तोकिएको दिनमा अनिवार्य रूपमा रु. २०/- देखि रु. ५०/- सम्म **आपातकालीन स्वास्थ्य बचत** जम्मा गर्नुपर्नेछ।

७. आपातकालीन स्वास्थ्य कोषको प्रयोग:

- कोषमा संकलित रकम टोलका गरीब, विपन्न वा असहाय गर्भवती, सुत्केरी वा गम्भीर बिरामीलाई तत्काल स्वास्थ्य संस्था/अस्पताल पुर्याउन वा आकस्मिक उपचारका लागि सहुलियत ब्याज/निःशुल्क सहयोगका रूपमा उपलब्ध गराइनेछ।
- कोषको रकम तोकिएको स्वास्थ्य प्रयोजन बाहेक अन्यत्र लगानी वा प्रयोग गर्न पाइने छैन।

परिच्छेद – ५: मासिक स्वास्थ्य बैठक तथा सञ्चालन प्रक्रिया

८. मासिक बैठक:

(१) समूहको नियमित स्वास्थ्य बैठक प्रत्येक महिनाको ...... गते (उदा. १० गते) बस्नेछ।

(२) बैठकमा FCHV ले तोकिएको महिनाको स्वास्थ्य सन्देश (उदा. खोप, पोषण, सुरक्षित मातृत्व) मा आधारित भई सहजीकरण गर्नेछिन्।

(३) बैठकमा टोलका गर्भवती, सुत्केरी, र खोप छुटेका बालबालिकाको खोजी तथा सूची अद्यावधिक गरिनेछ।

९. निर्णय प्रक्रिया:

कार्यसमितिका कुल सदस्यको ५० प्रतिशत भन्दा बढी उपस्थिति भएमा गणपूरक सङ्ख्या पुगेको मानिनेछ। निर्णयहरू सर्वसम्मति वा बहुमतका आधारमा गरिनेछ।

परिच्छेद – ६: आचारसंहिता

१०. सदस्य तथा पदाधिकारीहरूको आचारसंहिता:

- **स्वास्थ्य संस्थाको उपयोग:** घरमा सुत्केरी गराउने परिपाटी र धामी-झाँक्रीको अन्धविश्वासलाई निरुत्साहित गरी अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य संस्था जाने/पठाउने।
- **गैर-राजनीतिक आचरण:** समूहलाई कुनै पनि दलगत राजनीतिक स्वार्थका लागि प्रयोग गर्न पाइने छैन।
- **पारदर्शिता:** कोषको आम्दानी तथा खर्चको विवरण प्रत्येक महिना बैठकमा सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद – ७: कोष र बैंक खाता सञ्चालन

११. बैंक खाता सञ्चालन:

समूहको नाममा नजिकैको बैंक वा वित्तीय संस्थामा खाता खोलिनेछ। बैंक खाता **अध्यक्ष, सचिव र FCHV (सहजकर्ता)** मध्ये दुई जनाको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ।

प्रस्तावित/स्वीकृत गर्ने कार्यसमितिको दस्तखत:

क्र.स.	**पद**	**नाम, थर**	**दस्तखत**
१	अध्यक्ष		
२	उपाध्यक्ष		
३	सचिव		
४	सह-सचिव		
५	कोषाध्यक्ष		
६	सहजकर्ता (FCHV)		
७	सदस्य		

८	सदस्य		
९	सदस्य		

आज्ञाले,

ओम प्रकाश देवकोटा

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत